

Czwartek, 18 września 2014 r.

P8_TA(2014)0024

Naruszenia praw człowieka w Bangladeszu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 września 2014 r. w sprawie łamania praw człowieka w Bangladeszu (2014/2834(RSP))

(2016/C 234/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Bangladeszu,
  - uwzględniając umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską a Bangladeszem z 2001 r.,
  - uwzględniając artykuły 33 i 35 konstytucji Bangladeszu, które stanowią, że żaden człowiek nie może być poddawany torturom bądź okrutnemu, niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu albo karaniu oraz że żaden człowiek nie może zostać aresztowany lub przetrzymywany bez podania powodów,
  - uwzględniając wyrok banglijskiego Sądu Najwyższego, który określił środki zabezpieczające przed arbitralnymi aresztowaniami przez policję na mocy sekcji 54 kodeksu postępowania karnego i który wymaga również, by każdy przypadek śmierci osoby przetrzymywanej przez policję był przedmiotem śledztwa prowadzonego przez sędziego pokoju oraz by przeprowadzono odpowiednie postępowanie prawne,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, ratyfikowany przez Bangladesz w 2000 r.,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE i Bangladesz łączą dobre, długotrwałe stosunki, między innymi w oparciu o umowę o współpracy w sprawie partnerstwa i rozwoju;
- B. mając na uwadze, że w ostatnich latach Bangladesz poczynił znaczne postępy, zwłaszcza jeżeli chodzi o osiągnięcie milenijnych celów rozwoju oraz wyniki gospodarcze;
- C. mając na uwadze, że rząd Bangladeszu zapowiedział politykę „zero tolerancji” wobec naruszeń praw człowieka przez organy ścigania oraz wprowadził ustawę o reformie policji, określającą kodeks postępowania i modelowe posterunki policji oraz przewidującą ośrodki wsparcia dla ofiar na głównych posterunkach policji;
- D. mając na uwadze, że rząd Bangladeszu ogłosił, iż we współpracy z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża prowadzi programy wsparcia i szkoleń dla organów ścigania i służby więziennej w zakresie międzynarodowych gwarancji przeciwko torturom;
- E. mając na uwadze, że w ostatnich latach w Bangladeszu doszło do szeregu tragedii w fabrykach odzieżowych, z których najpoważniejszą było zawalenie się budynku Rana Plaza, co doprowadziło do śmierci ponad 1 100 osób; mając na uwadze, że po tragedii w budynku Rana Plaza Bangladesz, wspólnie z głównymi podmiotami sektora odzieżowego, wprowadził program reform w celu zapewnienia bezpiecznych i godnych warunków pracy; mając na uwadze, że UE wspiera ten program w ramach Porozumienia na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziwiarskim w Bangladeszu, jednak niektóre podmioty nie chcą w nim uczestniczyć;
- F. mając na uwadze, że pomimo gwarancji zawartych w konstytucji, kodeksie karnym i ustawie o śmierci osób przebywających w więzieniu i zakazie tortur, wciąż dochodzi w Bangladeszu do zaginięć (rzekomo często przy udziale państwowych sił bezpieczeństwa), stosowania tortur i innych form brutalnego traktowania, a także do ograniczeń wolności wypowiedzi;

Czwartek, 18 września 2014 r.

- G. mając na uwadze, że po wyborach powszechnych z dnia 5 stycznia 2014 r., które zostały zbojkotowane przez Nacjonalistyczną Partię Bangladeszu (BNP) (główną partię opozycyjną) i na które cieniem położyły się inspirowane przez BNP ataki i wyniki z tego akty przemocy, rząd Ligi Awami pod przywództwem Sheikh Hasiny podjął szereg kroków ograniczających prawa obywatelskie;
- H. mając na uwadze, że Batalion Szybkiego Reagowania, utworzony 10 lat temu jako środek nadzwyczajny w celu przeciwdziałania zagrożeniom dla bezpieczeństwa ze strony bojówek, składa się zarówno z żołnierzy, jak i policjantów, de facto wprowadzając wojsko do cywilnego systemu egzekwowania prawa bez przejrzystych mechanizmów odpowiedzialności; mając na uwadze, że według niezależnych organizacji praw człowieka Batalion Szybkiego Reagowania jest odpowiedzialny za śmierć około 800 osób, jednak nie przeprowadzono żadnego śledztwa i nie ukarano odpowiedzialnych funkcjonariuszy; mając na uwadze, że poważne nadużycia uchodzą bezkarnie, z wyjątkiem niedawnych aresztowań kilku członków Batalionu Szybkiego Reagowania pod zarzutem zabójstwa polityka partii rządzącej na zlecenie;
- I. mając na uwadze, że 6 sierpnia 2014 r. rząd Bangladeszu ogłosił nową politykę wobec mediów; mając na uwadze, że polityka ta obejmuje ograniczenia wolności mediów, na przykład poprzez zakaz wypowiedzi, które są „antypaństwowe”, „wyśmiewają ideologię narodową” lub są „niespójne z kulturą Bangladeszu”, a także poprzez ograniczenia w przekazywaniu informacji na temat „anarchii, rebelii lub przemocy”; mając na uwadze, że rząd planuje wprowadzić ramy legislacyjne służące wprowadzeniu w życie tej polityki; mając na uwadze, że Bangladesz znajduje się na 145. miejscu (na 179 krajów) w światowym rankingu wolności prasy;
- J. mając na uwadze, że rząd Bangladeszu zaproponował nową ustawę, która ma nałożyć poważne ograniczenia na organizacje pozarządowe; mając na uwadze, że nowy projekt ustawy o darowiznach zagranicznych będzie regulował działania i finansowanie każdej grupy otrzymującej finansowanie z zagranicy oraz przyzna urzędowi ds. organizacji pozarządowych w kancelarii premiera uprawnienia do zatwierdzania projektów finansowanych z zagranicy; mając na uwadze, że nowy projekt ustawy wprowadza również wymóg uzyskania uprzedniej zgody na wyjazd z kraju przez każdą osobę zaangażowaną w działalność charytatywną w celu związanym z jej pracą; mając na uwadze, że organizacje pozarządowe obawiają się, iż po wprowadzeniu ustawy w procedurze uczestniczyć będzie więcej urzędników kontrolujących, oceniających i zatwierdzających, co potencjalnie może powodować opóźnienia i nadużycia;
- K. mając na uwadze, że 27 sierpnia 2014 r. Hana Shams Ahmed, koordynatorka Międzynarodowej Komisji ds. Chittagong Hill Tracts (CHTC) oraz jej przyjaciel zostali brutalnie zaatakowani przez 8-10 członków tzw. Somo Odhikar Andolon w trakcie prywatnej wizyty w Shoilopropat w dystrykcie Bandorbon w Chittagong Hill Tracts; mając na uwadze, że czterech funkcjonariusze policyjnego Wydziału Śledczego, którzy mieli zapewnić im ochronę, nie interweniowali, a wręcz zniknęli w czasie trwania napaści;
- L. mając na uwadze, że wciąż dochodzi do aktów przemocy na tle etnicznym i religijnym, np. na początku lipca br. kilkudziesięciu uzbrojonych mężczyzn napadło na klasztor siostr zakonnych Papieskiego Instytutu Misji Zagranicznych (PIME) w Boldipuku; mając na uwadze, że w czasie tego ataku klasztor został splądrowany, a siostry napastowano fizycznie;
- M. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dwóch lat oskarżono co najmniej czterech blogerów i dwóch obrońców praw człowieka na podstawie sekcji 57 ustawy o technologiach informacyjno-komunikacyjnych;
- N. mając na uwadze, że banglijski Międzynarodowy Trybunał ds. Zbrodni Wojennych, którego zadaniem jest prowadzenie dochodzeń w sprawie zbrodni wojennych związanych z wojną o niepodległość Bangladeszu, wydał jak dotąd 10 wyroków, przy czym w 8 przypadkach orzekł karę śmierci, a w 2 przypadkach karę dożywotniego więzienia; mając na uwadze, że islamistyczny polityk Abdul Kader Molla był pierwszą osobą, na której wykonano wyrok śmierci; mając na uwadze, że regularnie pojawiają się silne głosy krytyki, że Międzynarodowy Trybunał ds. Zbrodni Wojennych nie przestrzega norm międzynarodowych; mając na uwadze, że według szacunków ponad 1 000 osób w Bangladeszu oczekuje na wykonanie kary śmierci;

Czwartek, 18 września 2014 r.

- O. mając na uwadze, że po tragedii w fabryce Rana Plaza w kwietniu 2013 r. rząd Bangladeszu i zachodnie firmy odzieżowe stworzyły plan kontroli ponad 3 500 fabryk odzieżowych pod kątem integralności konstrukcyjnej oraz bezpieczeństwa pożarowego i elektrycznego; mając na uwadze, że podczas gdy inspekcje przeprowadzane przez zachodnie firmy odzieżowe trwają i są publiczne, kontrole przeprowadzone przez rząd Bangladeszu nie zostały jeszcze upublicznione;
- P. mając na uwadze, że fundusz powierniczy mający na celu pomoc rodzinom ofiar i osobom, które przeżyły tę katastrofę – utworzony przez Komitet Koordynacyjny ds. Rana Plaza, w skład którego wchodzi przedstawiciele rządu Bangladeszu, przemysłu odzieżowego, związków zawodowych i organizacji pozarządowych i któremu przewodniczy Międzynarodowa Organizacja Pracy – nie osiągnął jeszcze swojego celu 40 mln USD; mając na uwadze, że według Kampanii Clean Clothes jedynie połowa firm (głównie z Europy i USA) powiązanych z fabrykami w budynku Rana Plaza wniosła swój wkład w ten fundusz powierniczy;
- Q. mając na uwadze, że pomimo pewnych reform prawa pracy pracownicy wciąż zgłaszają przypadki prześladowania i zastraszania w celu powstrzymania ich od zakładania związków zawodowych lub wstępowania do nich; mając na uwadze, że wciąż zgłaszane są również przypadki stosowania przemocy wobec organizatorów związków zawodowych; mając na uwadze, że ustawa o prawie pracy z 2013 r. nadal nie spełnia norm międzynarodowych, jeżeli chodzi o wolność zrzeszania się, w tym prawo do strajku i negocjowania układów zbiorowych;
1. wyraża uznanie dla rządu Bangladeszu za postępy poczynione w kierunku osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, które doprowadziły do rzeczywistej i znacznej poprawy warunków życia milionów obywateli tego kraju; zwraca uwagę, że postępów tych dokonano pomimo trudnej sytuacji wewnętrznej w kraju, w tym pomimo stałego zagrożenia brutalnymi atakami ze strony radykalnych ugrupowań, takich jak partia Dżamaat-i-Islami powiązana z Nacjonalistyczną Partią Bangladeszu; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie ustawy o zapobieganiu małżeństwom dzieci w dniu 15 września 2014 r.;
2. wyraża jednocześnie zaniepokojenie ciągłymi naruszeniami praw człowieka przez Batalion Szybkiego Reagowania i inne siły bezpieczeństwa, w tym wymuszonymi zaginięciami i pozasądowymi egzekucjami działaczy opozycyjnych; ponawia swój apel o zniesienie kary śmierci i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2014 r. o zamianie wydanego przez Międzynarodowy Trybunał ds. Zbrodni Wojennych wyroku śmierci dla wiceprzewodniczącego partii Dżamaat-i-Islami Delwara Hossaina Sayeedi na karę dożywotniego więzienia;
3. wzywa rząd Bangladeszu do natychmiastowego uwolnienia wszystkich osób będących ofiarami wymuszonych zaginięć, chyba że mogą one zostać oskarżone o przestępstwo kryminalne – wówczas powinny natychmiast stanąć przed sądem; wzywa władze Bangladeszu do przeprowadzenia śledztwa w celu znalezienia sprawców, uwzględniając odpowiedzialność hierarchiczną, oraz do postawienia ich przed sądem w celu przeprowadzenia sprawiedliwego procesu; wzywa rząd do powołania niezależnego organu do prowadzenia dochodzeń w takich sprawach i ponownie apeluje do rządu o utworzenie skutecznej i w pełni niezależnej komisji praw człowieka;
4. apeluje do rządu, aby w jak najmniejszym zakresie używał siły w celu zaprowadzenia porządku publicznego i aby ściśle przestrzegał podstawowych zasad ONZ dotyczących użycia siły i broni palnej; zdecydowanie potępia brutalne ataki na cele cywilne i rządowe ze strony ugrupowań opozycyjnych; apeluje do ugrupowań opozycyjnych, aby uczestniczyły jedynie w pokojowych protestach;
5. wzywa rząd Bangladeszu do zadbania o to, by siły bezpieczeństwa – w tym policja i Batalion Szybkiego Reagowania – znowu działały w granicach prawa; zdecydowanie wzywa władze Bangladeszu do położenia kresu bezkarności Batalionu Szybkiego Reagowania przez zarządzenie dochodzeń i wniesienie oskarżeń w sprawie rzekomych nielegalnych zabójstw dokonywanych przez siły Batalionu Szybkiego Reagowania; zwraca uwagę, że będzie bacznie przyglądać się postępowaniu w sprawie morderstwa w mieście Narajangondźo, w związku z którym aresztowano trzech oficerów Batalionu Szybkiego Reagowania, którzy czekają na postępowanie sądowe w sprawie uprowadzenia i zamordowania siedmiu osób w Narajangondźo w kwietniu 2014 r.;
6. podkreśla znaczenie niezależnego, bezstronnego i dostępnego wymiaru sprawiedliwości dla większego poszanowania praworządności i podstawowych praw ludności, a także znaczenie reformy Międzynarodowego Trybunału ds. Zbrodni Wojennych; uważa, że obecnie bardziej niż kiedykolwiek ważne jest, by zbudować społeczne zaufanie do instytucji sądowniczych, instytucji bezpieczeństwa i instytucji zajmujących się prawami człowieka, biorąc pod uwagę rosnące zagrożenie w regionie ze strony takich organizacji terrorystycznych jak Al-Kaida;

Czwartek, 18 września 2014 r.

7. wyraża zaniepokojenie z powodu proponowanej ustawy o organizacjach pozarządowych; wzywa rząd Bangladeszu do dalszego prowadzenia konsultacji z niezależnymi ugrupowaniami na temat treści tego projektu ustawy oraz do zadbania o to, by ustawa ta – jeśli zostanie w końcu przyjęta – była zgodna z międzynarodowymi standardami i konwencjami dotyczącymi praw obywatelskich, do których przestrzegania Bangladesz się zobowiązał;
  8. wzywa rząd Bangladeszu do uznania i przestrzegania wolności prasy i mediów oraz do umożliwienia organizacjom praw człowieka odgrywania istotnej roli we wzmocnieniu mechanizmu rozliczalności i dokumentowaniu naruszeń praw człowieka; wzywa władze Bangladeszu, by wycofały się ze swojej nowej polityki wobec mediów i dotrzymały swoich zobowiązań odnośnie do zagwarantowania wolności słowa i wypowiedzi;
  9. jest poważnie zaniepokojony powtarzającymi się aktami przemocy na tle etnicznym i religijnym; wzywa rząd Bangladeszu, by zapewnił lepszą ochronę i gwarancje takim mniejszościom, jak hinduiści, buddyści i chrześcijanie, ale także Biharczycy; z zadowoleniem przyjmuje aresztowanie podejrzanych o dokonanie ataku na klasztor w Boldipuku;
  10. apeluje do rządu Bangladeszu, by zapewnił egzekwowanie prawa pracy, a także wzywa do przeprowadzenia dalszych reform, tak aby dostosować to prawo do standardów MOP, szczególnie jeśli chodzi o możliwość zakładania związków zawodowych przez pracowników i wstępowania do nich;
  11. odnotowuje programy reform w przemyśle odzieżowym, wzywa jednak rząd do pełnego wdrożenia planu działania, który uzgodnił i podpisał z MOP w maju 2013 r., w tym do zadbania o rekrutację i szkolenia inspektorów oraz dokładne inspekcje tysięcy fabryk w tym kraju, przy czym dokumentacja tych kontroli powinna być dostępna publicznie; wzywa sygnatariuszy porozumienia w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków w Bangladeszu, aby wypełniali swoje zobowiązania, w tym w odniesieniu do rekompensaty finansowej dla rodzin ofiar oraz minimalnych standardów;
  12. ubolewa, że według stanu na czerwiec 2014 r. całkowita kwota dobrowolnych wkładów firm na rzecz funduszu powierniczego wynosiła jedynie 17 mln USD, co oznacza, że brakuje jeszcze 23 mln USD; konkluduje zatem, że zasada dobrowolności nie spełniła oczekiwań rodzin ofiar katastrofy Rana Plaza i pilnie potrzebny jest mechanizm obowiązkowy;
  13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Bangladeszu, Radzie, Komisji Europejskiej, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.
-